

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/3885,Wystawa-Pamietny-rok-1989-Belchatow-12-listopada-2009.html>
07.04.2026, 11:29

Wystawa „Pamiętny rok 1989” - Bełchatów, 12 listopada 2009

Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Łodzi zaprasza od 12 listopada br. na wystawę zatytułowaną „Pamiętny rok 1989”. Po raz pierwszy wystawa została otwarta 4 czerwca 2009 r. w Łódzkiej Manufakturze. Obecnie prezentowana jest na placu przed Starostwem Powiatowym w Bełchatowie przy ul. Pabianickiej 17/19.

Wystawie towarzyszyła konferencja, przygotowana przez NSZZ Solidarność Regionu Piotrkowskiego, parlamentarzystów z regionu oraz Starostę Powiatu Bełchatowskiego, pt. „Trudne drogi Polski do wolności”. Wśród referatów znalazło się wystąpienie Józefa Śreniowskiego, pracownika OBEP IPN w Łodzi pt. „Solidarność jako zryw antyfeudalny”.

Wystawa „Pamiętny rok 1989” opowiada o przemianach politycznych w Polsce z przełomu lat 80. i 90., które doprowadziły do obalenia ustroju komunistycznego w Polsce i odzyskania suwerenności. Wydarzeniem, które przyspieszyło te przemiany, były negocjacje między władzami PRL a opozycją, zwane „rozmowami Okrągłego Stołu”, prowadzone od 6 lutego do 5 kwietnia 1989 roku w Pałacu Namiestnikowskim w Warszawie. W ich trakcie wynegocjowano legalizację „Solidarności”, całkowicie wolne wybory do nowo utworzonego Senatu i nową ordynację wyborczą do Sejmu, w której 35 procent mandatów miało pochodzić z wolnych wyborów. W praktyce oznaczało to kompromisowy podział władzy między opozycją a PZPR. Władze PRL liczyły, że ów podział będzie pozorny, bo uda im się zachować większość prerogatyw władzy. Tymczasem po przeprowadzonych 4 czerwca 1989 r. wyborach do Sejmu kontraktowego, w których strona solidarnościowa odniosła spektakularny sukces, wytworzyło się ciśnienie społeczne, które przyspieszyło tempo demokratycznych zmian w Polsce i wkrótce zdezaktualizowało ustalenia Okrągłego Stołu. Tadeusz Mazowiecki, wywodzący się z kręgów opozycyjnych, został pierwszym od półwiecza niekomunistycznym premierem kraju Europy Środkowo-Wschodniej. Wprawdzie resorty spraw wewnętrznych i wojska obsadzili komuniści, ale solidarnościowy wicepremier i minister finansów Leszek Balcerowicz rozpoczęli ambitny program reform gospodarczych w kierunku gospodarki rynkowej. Zamknięciem pierwszego etapu budowania demokracji w Polsce były całkowicie wolne wybory samorządowe (maj 1990 r.), prezydenckie (listopad/grudzień 1990 r.) i parlamentarne (październik 1991 r.).

Wystawa powstała w Oddziałowym Biurze Edukacji Publicznej IPN w Łodzi. Autorami scenariusza wystawy są Magdalena Filip, Paweł Spodenkiewicz i Grzegorz Nawrot (komisarz wystawy); projekt graficzny wykonała Milena Romanowska. Wykorzystano zdjęcia ze zbiorów: Agencji Gazeta, Agencji Fotografów FORUM, Archiwum Instytutu Pamięci

Narodowej w Gdańsku, Łodzi i Warszawie, Fundacji Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego w Krakowie, Biblioteki Uniwersyteckiej w Łodzi, Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Łodzi, Muzeum Niepodległości w Warszawie, Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi, Narodowego Archiwum Cyfrowego, Niezależnej Agencji Prasowej Dementi, Ośrodka KARTA, Polskiej Agencji Prasowej, www.strajk89.pl oraz Wojciecha Bogaczyka i Marka Sieradzana.